

Workshop Gemeentefinanciën

15 & 22 November 2022

Heerlen

Workshops Gemeentefinanciën

Doel?

U als raadslid wegwijs maken in de gemeentefinanciën.

Welke vragen omtrent gemeentefinanciën:

- Wat is mijn rol binnen de gemeentefinanciën?
- Welke wet en regelgeving is er van toepassing?
- Wat is de p&c cyclus (jaarrekening / begroting enz.)?
- Welke inkomsten heeft de gemeente van het Rijk?
- Welke belastingen heft de gemeente?
- Wat is een investering / krediet?
- Wat is het weerstandsvermogen?
- Wat is een financiële ratio en wat geeft deze aan?

Heerlen

Agenda Workshops

15 november

- Algemene introductie gemeentefinanciën.
- Gemeentefonds.

22 november

- Lokale heffingen.
- Verdieping financiën.

Heerlen

Agenda 15 November

19.00 - 20.00 uur:

Algemene introductie gemeentefinanciën

20.00 - 20.15 uur:

Pauze

20.15 - 21.00 uur:

Gemeentefonds / Algemene uitkering

Heerlen

Actoren, rollen & taken

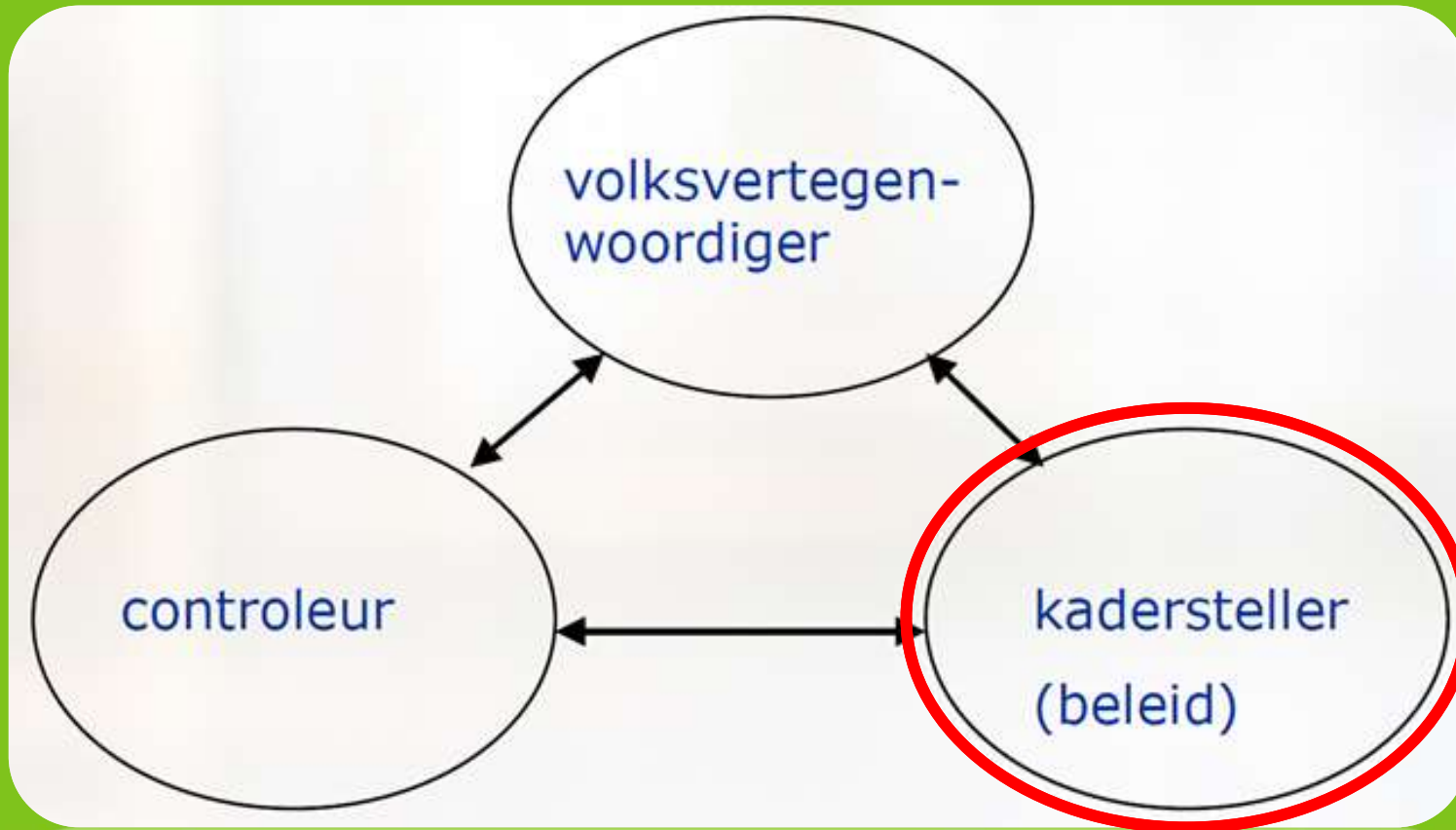
Heerlen

Actoren, rollen & taken

Heerlen

Rollen van de gemeenteraad

Heerlen

Kaderstellend / Financiën / Voorbeelden

Kaderbrief (Voorjaar) / input voor opstellen van de begroting.

Begroting

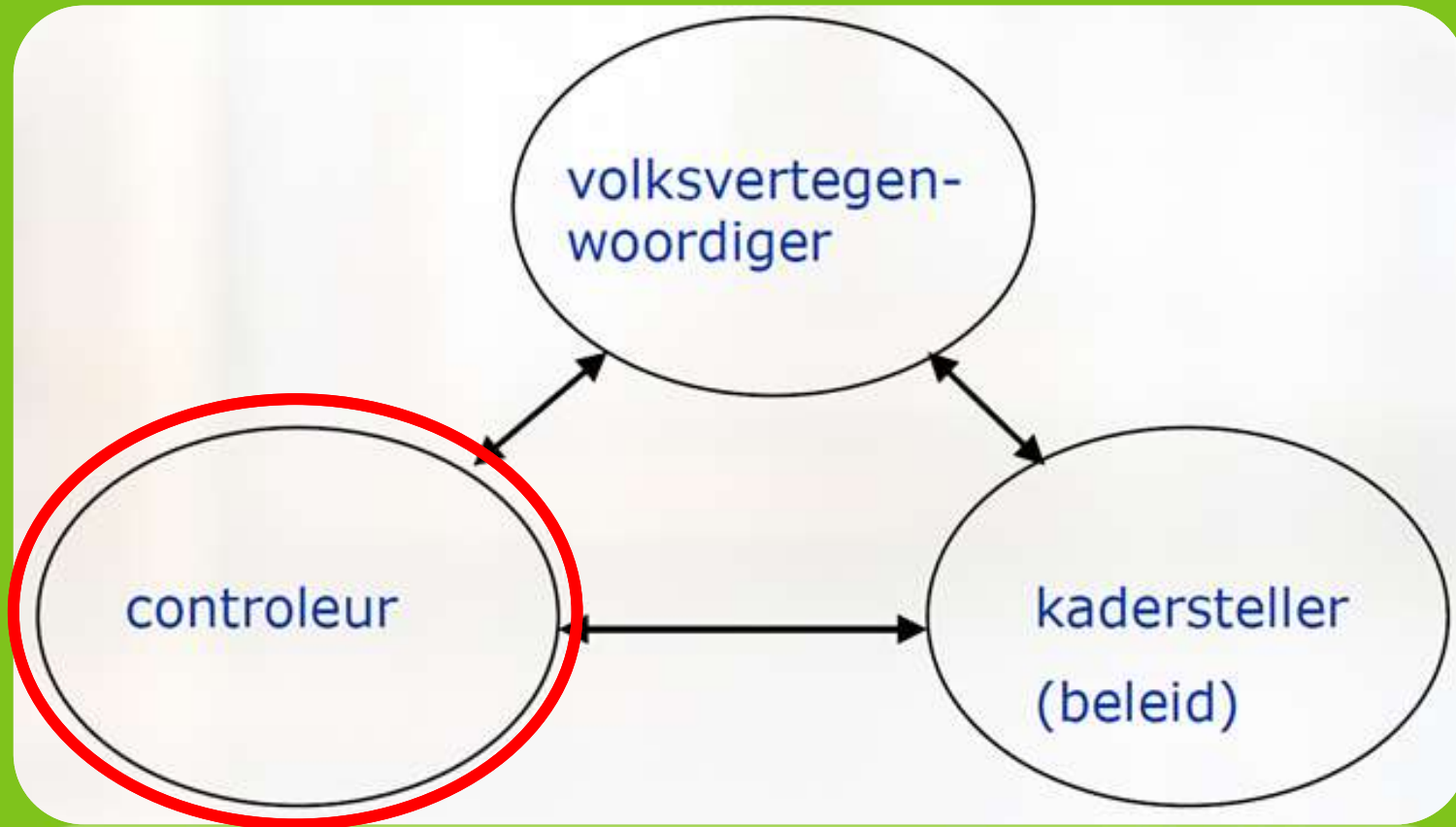
- 9 raadsprogramma's / kernthema's (beleidsvoornemen).

Regelgeving

- **Verordening art. 212 Gemeentewet:** financieel beleid en beheer en de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige besteding van middelen.
- **Verordeningen art. 213:** controle op het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie (accountantscontrole).
- **Budgetrecht:** art. 189 Gemeentewet (begroting/jaarrekening, b-wijz.).
- De gemeenteraad bepaalt welke **gemeentelijke belastingen** inwoners betalen en hoe hoog de belasting is (bv. legesverordeningen).

Heerlen

Rollen van de gemeenteraad

Heerlen

Controlerende Taak / Voorbeelden

*Tussentijdse Rapportage → Zomernota & Novembernota
(college informeert)*

Jaarrekening (College informeert en legt jaarverantwoording af).

Via Rekenkamer (Onderzoeken) / in overleg met WFA.

Opdrachtgeverschap Accountant / accountantscontrole.

Heerlen

Wet- en regelgeving

Heerlen

Wet- en regelgeving financieel

Gemeentewet

Jaarlijks begroting voor 15-11
Jaarstukken voor 15-07

Controle verordeningen 213 en 213a

FIDO

Wet financiering
decentrale overheden

RUDDO

Regeling uitzettingen
en derivaten d.o.

HOF

Houdbare
overheidsfinanciën

BADO Besluit accountantscontrole decentrale overheden

Financiële verordening art 212

- Uitgangspunten financieel beleid
- Financieel beheer
- Inrichting financiële organisatie

Besluit Begroting en verantwoording

- Nadere uitwerking Gemeentewet van inrichting begroting en jaarstukken
- Informatievoorziening op niveau
- 3w vragen

Verordening art. 212 GW / Financiële verordening.

- **De raad stelt bij verordening vast:**
 - de uitgangspunten voor het financieel beleid
 - regels financieel beheer
 - regels inrichting financiële organisatie
- **Deze verordening waarborgt dat wordt voldaan aan:**
 - de eisen van de interne controle
 - de eisen van rechtmatigheid
 - de eisen van verantwoording

Voorbeelden o.a.:

- De raad bepaalt de programma/kernthema indeling.
- Opdracht aan college voor het opstellen van een kaderbrief.
- Opdracht aan college tot tussentijds informeren (bv. zomernota)
- Kaders voor waardering en afschrijving vaste activa (bv. ..)
- Opzet en werking van de administratie

Heerlen

Besluit Begroting & Verantwoording

- Betreft de regelgeving voor de opzet en inhoud van de begroting en jaarrekening (totaal 79 artikelen).
- Wettelijke basis voor inzicht in de financiële positie (presentatie & toelichting) & beleidsvoornemens.
- Het BBV is gebaseerd op het stelsel van baten en lasten. Kenmerk hiervan is dat lasten (uitgaven) en baten (inkomsten) toegerekend worden aan het jaar waarop ze betrekking hebben.
- De commissie BBV: doel → eenduidige uitvoering en toepassing.

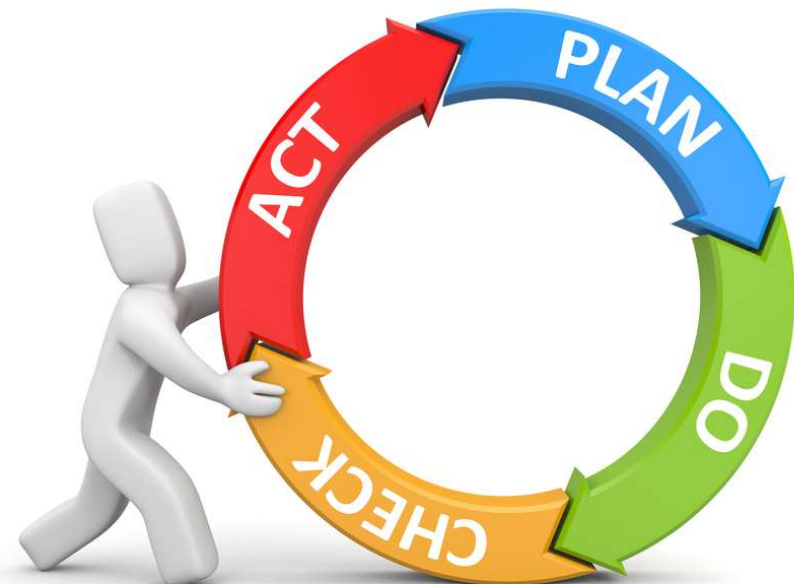
Voor meer informatie → www.commissiebbv.nl (ook veel notities).

- Stellige uitspraken (interpretatie van regelgeving die leidend is).

Heerlen

Planning & Control Cyclis

1. Kaderbrief
2. Begroting
3. Zomernota Rapportage
4. Novemhernota Rapportage
5. Jaarrekening

Kaderbrief (K)

- Start van het begrotingsproces / is benoemd in de financiële verordening.
- Belangrijk instrument van de Raad waarmee men het college kaders kan meegeven.
- Dient als basis voor de uitwerking van de begroting.

Wat staat er in?

- Verkenning van de huidige (macro/economische) ontwikkelingen.
- Kaders van de toezichthouder / beoordeling (begrotingsbrief Provincie).
- Hooflijnen Beleidsmatige kaders (MBP + nieuwe ontwikkelingen)
- Eerste financiële (saldo) ontwikkeling wordt aangegeven.

Begroting (K)

Uitwerking op basis van de kaderbrief

Het Besluit Begroting en Verantwoording stelt eisen aan het opstellen van de begroting.

Wat zijn de belangrijkste onderdelen van de begroting?

- **Beleidsbegroting**
9 Programma's / 26 Kernthema's
Uitwerking beleid cf. 3-W systematiek.
- **Algemene dekkingsmiddelen.**
Lokale heffingen
Gemeentefonds
Dividenden (o.a. Enexis, BNG)

Heerlen

Begroting vervolg (K)

- **Paragrafen** ([Paragrafen | VNG](#))

- Lokale heffingen

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing

- Onderhoud kapitaalgoederen

- Financiering

- Bedrijfsvoering (incl. Openbaarheidsparagraaf, WOO)

- Verbonden partijen

- Grond beleid

- Heerlen-Noord (Niet wettelijk)

- **Financiële begroting**

- Uitgangspunten begroting (financiële kaders, bv. indexen enz.)

- Ontwikkeling financieel (startsaldo/eindsaldo begroting)

- Overzicht baten en lasten (incl. meerjarenraming)

- Overzicht reserves/voorzieningen/investeringen

- Financiële status en weerbaarheid (ratio's incl. toelichting)

Tussentijdse rapportages (C)

Zomernota & Novembernota Rapportage

- Beleidsmatige ontwikkelingen
- Financiële ontwikkelingen per programma / kernthema
- Financiële prognose is een indicatie van het verwachte jaarrekeningresultaat.
- Bedrijfsvoering: post onvoorzien, inhuur derden, ziekteverzuim
- Budgettair neutrale begrotingswijzigingen
- December: behandeling van de novembernota in de Raad.

Jaarrekening (C)

- Controlemiddel voor de Raad.
- Het Besluit Begroting en Verantwoording stelt eisen aan het opstellen van de jaarrekening.
- Het College legt verantwoording af richting de Raad.
- Per programma/kernthema wordt het gerealiseerde beleid aangegeven (o.a. activiteiten en prestaties). 3W!
- Overige onderdelen: paragrafen, jaarrekening enz.
- Controle door onafhankelijke accountant incl. oordeel / verslag.

Vergelijking met bedrijfsleven

Heerlen

Gemeenten	Bedrijven
1. openbare begroting	- geen openbare begroting
2. inkomensbestedend	- inkomensverwervend (=vermogensvermeerderend)
3. uitgaven deels gebonden door middelen derden	- nauwelijks van toepassing
4. activa economisch en maat- schappelijk nut (onrendabel)	- alleen activa economisch nut
<u>Andere verschillen:</u> - gemeenten kunnen niet failliet gaan - publiekrechtelijke organisatie - uiteenlopende producten - gemeenten mogen belasting heffen	- kunnen wel failliet gaan - privaatrechtelijke organisatie - meer gelijksoortige producten - mogen geen belasting heffen

Heerlen

Inkomsten van de gemeente

Heerlen

Inkomsten

De baten van een gemeente bestaan hoofdzakelijk uit:

- **Gemeentefonds (Rijk)**
- **Lokale belastingen/heffingen**
- **Specifieke uitkeringen / SPUK (Rijk)**
- **Rente en dividenden**
- **Huren**

Baten

(bron: begroting in één oogopslag)

BATEN	2023	%
Bijdragen van het Rijk	362,8	80,2%
Onroerende zaakbelasting	26,8	5,9%
Afvalstoffenheffing	12,6	2,8%
Rioolheffing	9,4	2,1%
Huren	4,1	0,9%
Leges en lokale heffingen	3,9	0,9%
Reserves	3,7	0,8%
Rente en dividenden	2,0	0,4%
Overige inkomsten	27,1	6,0%
TOTAAL	452,3	100,0%

in mln. €

Heerlen

TIP!

**Bekijk en vergelijk de
(financiële) cijfers van je
gemeente!**

Waarstaatjegemeente.nl

Heerlen

Presentatie Gemeentefonds

Heerlen

Heerlen

Gemeente Heerlen